

**UJEDINJENE
NACIJE**

Međunarodni sud za krivično gonjenje lica odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine

Predmet br. IT-03-67-T
Datum: 7. novembar 2008.
Original: FRANCUSKI

PRED PRETRESNIM VEĆEM III

U sastavu: sudija Jean-Claude Antonetti, predsedavajući
sudija Frederik Harhoff
sudija Flavia Lattanzi

Sekretar: g. Hans Holthuis

Odluka od: 7. novembra 2008.

TUŽILAC

protiv

VOJISLAVA ŠEŠELJA

JAVNI DOKUMENT

**ODLUKA PO ZAHTEVIMA TUŽILAŠTVA U VEZI SA SVEDOČENJEM
DAVORA STRINOVIĆA**

Tužilaštvo:

g. Daryl Mundis
gđa Christine Dahl

Optuženi:

g. Vojislav Šešelj

Prevod

I. UVOD

1. Pretresno veće III (dalje u tekstu: Veće) Međunarodnog suda za krivično gonjenje lica odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. (dalje u tekstu: Međunarodni sud) rešava po dva zahteva tužilaštva u vezi s iskazom Davora Strinovića (dalje u tekstu: svedok).
2. Veće će istovremeno rešavati po oba zahteva zbog toga što se oba odnose na iskaz svedoka predviđen tokom nedelje od 11. novembra 2008.

II. ISTORIJAT POSTUPKA

3. Dana 13. jula 2006. tužilaštvo je obelodanilo "Izveštaj veštaka profesora dr Strinovića" od 17. januara 2003. s prpratnim dokaznim predmetima na osnovu pravila 94*bis* i zatražio prihvatanje transkripata iskaza svedoka iz predmeta *Milošević* i *Mrkšić* na osnovu pravila 92*bis*(D) Pravilnika o postupku i dokazima (dalje u tekstu: Pravilnik) (dalje u tekstu: Zahtev od 13. jula 2006).¹
4. Dana 9. februara 2007. optuženi je primio prevod Zahteva od 13. jula 2006. na bosanskom/hrvatskom/srpskom jeziku.²
5. Dana 16. aprila 2007. zaveden je odgovor optuženog na Zahtev od 13. jula 2006,³ u kojem je optuženi: 1) s jedne strane, zatražio izveštaj veštaka na bosanskom/hrvatskom/srpskom jeziku u pisanoj formi na papiru i naveo da će tek nakon toga dostaviti svoje službeno obaveštenje u roku koji odredi Veće,⁴ a, s druge strane, unapred izjavio da se protivi izjavi svedoka, da želi da ga unakrsno ispita i da osporava kvalifikovanost svedoka kao veštaka i relevantnost izveštaja,⁵ te 2) zatražio da zahtev za prihvatanje transkripata iz prethodnih suđenja bude odbijen.⁶

¹ "Tužiočevo podnošenje izveštaja veštaka profesora dr Davora Strinovića na osnovu pravila 94*bis* i zahtev za uvrštavanje u spis transkripata na osnovu pravila 92*bis*(D)", s datumom od 12. jula 2006, zavedeno 13. jula 2006.

² Zapisnik o prijemu dokumenata s potpisom optuženog, 9. februar 2007.

³ "Službeno obaveštenje prof. dr Vojislava Šešelja povodom izveštaja veštaka prof. dr Davora Strinovića na osnovu pravila 94*bis* i odgovor na zahtev tužilaštva za uvrštavanje u spis transkripata na osnovu pravila 92*bis*(D)" od 29. marta 2007, zavedeno 16. aprila 2007. (dalje u tekstu: Odgovor). Što se tiče roka za odgovor, optuženi je izjavio da će odgovor podneti u roku određenom na statusnoj konferenciji 13. marta 2007.

⁴ Odgovor, str. 5.

⁵ Odgovor, str. 3.

⁶ Odgovor, str. 5.

Prevod

6. Dana 9. jula 2007. Veće je naložilo tužilaštvu da optuženom u najkraćem roku obelodani "Izveštaj veštaka dr Davora Strinovića" u štampanoj verziji na bosanskom/hrvatskom/srpskom jeziku.⁷
7. Dana 25. jula 2007. tužilaštvo je obavestilo Veće da je štampanje Zahteva od 13. jula 2006. završeno i da je prevod u toku.⁸
8. Dana 1. oktobra 2007. tužilaštvo je optuženom obelodanilo "izveštaj veštaka" iz 2003. godine.⁹ Od 30. oktobra 2007.¹⁰ do marta 2008.¹¹ optuženom su na papiru i na jeziku koji razume obelodanjeni svi dodaci Zahtevu od 13. jula 2006.
9. Dana 7. januara 2008. Veće je odgodilo donošenje odluke po zahtevu za prihvatanje transkripata iskaza svedoka iz drugih predmeta dok ne donese odluku o njegovom statusu veštaka.¹²
10. Prvobitno je bilo predviđeno da svedok svoj iskaz da 25. marta 2008.¹³ Na pretresu 18. marta 2008. tužilaštvo je najavilo da svedok neće doći predviđenog datuma nego u aprilu kako bi mu ostavilo vremena da ažurira svoj izveštaj, koji je sastavljen 2003.¹⁴ Na istom pretresu je optuženi izjavio da taj izveštaj ne smatra izveštajem veštaka,¹⁵ što je Veće potvrdilo.¹⁶
11. Tom prilikom je Veće navelo da je "izveštaj", koji se sastojao samo od tri strane i tabela, nepotpun i da bi izveštaj trebalo da bude obelodanjen 30 dana pre pristupanja svedoka kako bi optuženi mogao da odgovori.¹⁷ Tužilaštvo je navelo da će voditi računa o napomenama Veća kad od

⁷ Odluka po zahtevu 240 o obelodanjivanju dokumenata, 9. jul 2007, str. 3.

⁸ "Izveštaj tužilaštva o obelodanjivanju materijala navedenog u odluci o podnesku broj 240", 25. jul 2007, str. 2.

⁹ Zapisnik tužilaštva br. 75.

¹⁰ Vidi Zapisnik o prijemu dokumenata, 30. oktobar 2007.

¹¹ Vidi Zapisnike tužilaštva broj 26, 67, 132, 185, 186, 197, 209, 221, 250.

¹² Odluka po objedinjenom zahtevu tužioca na osnovu pravila 89(F), 92bis, 92ter i 92quater Pravilnika o postupku i dokazima, poverljivo, 7. januar 2008, par. 47. Javna verzija te odluke je zavedena 21. februara 2008. Vidi takođe Drugu odluku po objedinjenom zahtevu tužioca na osnovu pravila 89(F), 92bis, 92ter i 92quater Pravilnika o postupku i dokazima, poverljivo, 27. februar 2008, par. 5. Javna verzija je zavedena istog dana.

¹³ Vidi Raspored svedočenja svedoka, poverljivo, 7. mart 2008.

¹⁴ Pretres održan 18. marta 2008, T(f) str. 4883-4885.

¹⁵ Pretres održan 18. marta 2008, T(f) str. 4884. Idućeg dana je optuženi ponovio da "toga izveštaja nema", vidi pretres održan 19. marta 2008, T(f) str. 5014.

¹⁶ Pretres održan 18. marta 2008, T(f) str. 4885.

¹⁷ Pretres održan 18. marta 2008, T(f) str. 4886-4887.

Prevod

svedoka bude zatražilo da izmeni svoj izveštaj i da će predvideti rok za odgovor od 30 dana ukoliko optuženi ima potrebu za tim.¹⁸

12. Dana 19. marta 2008. tužilaštvo je izjavilo da svedok neće doći u aprilu, nego kasnije zbog toga što je ono od njega zatražilo da u skladu s pravilom 94*bis* dostavi novi izveštaj, koji će [optuženom i Veću] biti objavljen barem 30 dana pre pozivanja svedoka.¹⁹

13. Novi izveštaj (dalje u tekstu: Novi izveštaj) je obelodanjen optuženom 30. juna 2008,²⁰ što je optuženi potvrdio na pretresu 1. jula 2008, kad je najavio da je primio "novi izveštaj" Davora Strinovića, a po rečima tužilaštva, uz ono što je optuženi dobio idu i novi podnesci:

OPTUŽENI: Ja sam dobio juče od Tužilaštva novi izveštaj Davora Strinovića. Vi se sećate da ste dali zadatak Tužilaštvu da se podnese novi izveštaj eksperta Davora Strinovića i Tužilaštvo najavljuje da će uskoro predati i podnesak po pravilu 94*bis* kome će priložiti ovo što su meni juče dali. Međutim, ovo što sam ja juče dobio iznosi dve i po stranice teksta i to ne može biti ekspertski izveštaj niti može biti ekspertska izjava. Ovde samo ekspert odgovara na jedan, dva, tri, četiri, pet, šest pitanja Tužilaštva. Ja smatram da to nije ekspertski izveštaj.²¹

14. Dana 18. septembra 2008. tužilaštvo je obelodanilo "[Novi] izveštaj veštaka profesora dr Davora Strinovića" na osnovu pravila 94*bis* i zatražilo 1) odobrenje da izmeni spisak dokaznih predmeta dodavanjem izveštaja veštaka, i 2) formalno primanje na znanje dokaza na osnovu pravila 94(B) (dalje u tekstu: Zahtev od 18. septembra 2008).²²

III. UVODNE NAPOMENE

15. Zahtev od 13. jula ima dva dela:

- 1) zahtev za prihvatanje izveštaja veštaka Strinovića od 17. januara 2003. i propratnih dokaznih predmeta na osnovu pravila 94*bis* (dalje u tekstu: Dodatak A Zahtevu od 13. jula 2006) i;
- 2) zahtev za prihvatanje na osnovu [bivšeg] pravila 92*bis*(D):

¹⁸ Pretres održan 18. marta 2008, T(f) str. 4888.

¹⁹ Pretres održan 19. marta 2008, T(f) str. 5015.

²⁰ Vidi Zahtev od 18. septembra 2008, par. 7.

²¹ Pretres održan 1. jula 2008, T(f) str. 8837.

²² "Podnesak tužilaštva kojim se na osnovu pravila 94*bis* podnosi izveštaj veštaka profesora dr Davora Strinovića i zahtev da se odobri izmena spiska dokaznih predmeta dodavanjem izveštaja veštaka i formalno prime na znanje dokumentarni dokazi na osnovu pravila 94*bis*(B)", 18. septembar 2008.

Prevod

- transkripata iskaza svedoka iz predmeta *Milošević* od 13. i 14. marta 2003. (dalje u tekstu: Dodatak B Zahtevu od 13. jula 2006);
 - dokumenata predočenih u predmetu *Milošević* (dalje u tekstu: Dodatak C Zahtevu od 13. jula 2006);
 - transkripata iskaza svedoka iz predmeta *Mrkšić* od 23. i 24. maja 2006. (dalje u tekstu: Dodatak D Zahtevu od 13. jula 2006);
 - dokumenata predočenih u predmetu *Mrkšić* (dalje u tekstu: Dodatak E Zahtevu od 13. jula 2006);
16. Zahtev od 18. septembra 2008. ima tri dela:
- 1) zahtev na osnovu pravila 94*bis* za prihvatanje "[Novog] izveštaja veštaka profesora dr Davora Strinovića" dostavljenog 25. maja 2008.²³ s prapatnim dokaznim predmetima (dalje u tekstu: Dodatak A Zahtevu od 18. septembra 2008);
 - 2) zahtev na osnovu pravila 65(E)(iii) da se Novi izveštaj doda na spisak dokaznih predmeta;
 - 3) zahtev da se formalno prime na znanje dokumentarni dokazi na osnovu pravila 94(B):
- dokazni predmeti prihvaćeni u predmetu *Milošević* (dalje u tekstu: Dodatak B Zahtevu od 18. septembra 2008);
 - dokazni predmeti prihvaćeni u predmetu *Mrkšić* (dalje u tekstu: Dodatak C Zahtevu od 18. septembra 2008).
17. Na zahtev Veća za pojašnjenje od 4. novembra 2008. tužilaštvo je preciziralo da pravni osnov za njegov zahtev za prihvatanje dokumenata iz predmeta *Milošević* i *Mrkšić* predstavlja pravilo 94*bis*(B), ili alternativno, pravilo 92*bis*(D).²⁴

²³ Tužilaštvo navodi da mu je svedok Novi izveštaj dostavio 25. maja 2008, vidi Zahtev od 18. septembra 2008, par. 6. U Dodatku A Zahtevu od 18. septembra 2008. naveden je datum 26. maj 2008. Međutim, na Novom izveštaju nije naveden nikakav datum.

²⁴ Pretres održan 4. novembra 2008, T(f) str. 11304.

Prevod

IV. PITANJE KVALIFIKOVANOSTI VEŠTAKA

18. Veće ukratko podseća da davanje statusa veštaka svedoku kojeg poziva jedna od strana u postupku predstavlja diskreciono pravo Veća, zavisno od elemenata koje ta strana predoči,²⁵ i upućuje na svoje prethodne odluke o pravu merodavnom za pitanje kvalifikovanosti veštaka.²⁶

19. Iako tužilaštvo to nije preciziralo ni u jednom od svojih zahteva, Veće konstatuje da domen stručnosti svedoka obuhvata postupke ekshumacije i sudsku medicinu. Novi izveštaj je ograničen na ekshumacije koje su uglavnom obavljene na Ovčari, na identifikaciju tela i na uzroke smrti.

20. Iz biografije svedoka posebno se može navesti sledeće: svedok je diplomirao medicinu, a specijalizovao sudsku medicinu u Zavodu za sudsku medicinu Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Svedok ima diplome "doktora medicine",²⁷ "magistra nauka"²⁸ i "doktora nauka".²⁹ Što se tiče njegovog radnog iskustva, svedok je "izvanredni profesor"³⁰ u Zavodu za sudsku medicinu Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, u kojem radi već više od 30 godina. Svedok je član raznih udruženja iz oblasti sudske medicine, a od 1991. godine i Povjerenstva Vlade Republike Hrvatske za zatočene i nestale. Svedok je bio stručnjak "Evropskog komiteta za sprečavanje mučenja i nečovečnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja" (dalje u tekstu: CPT) Saveta Evrope³¹ i sprovodio je istraživanja iz oblasti sudske medicine.

21. Uvidom u elemente kojima raspolaže, posebno iskustvo svedoka koje je rezultat njegove funkcije koordinatora medicinskog tima koji je sprovodio postupke ekshumacije, istraživanja i identifikacije u Povjerenstvu Vlade Republike Hrvatske za zatočene i nestale, Veće smatra da je svedok kvalifikovan da svedoči u svojstvu veštaka, u smislu predviđenom pravilom 94bis Pravilnika, u vezi s pitanjima koja se navode u njegovom izveštaju.

²⁵ *Tužilac protiv Popovića i drugih*, predmet br. IT-05-88-AR73.2, "Odluka po zajedničkoj Interlokutornoj žalbi odbrane u vezi sa statusom Richarda Butlera kao svjedoka vještaka", 30. januar 2008, par. 20; *Sylvestre Gacumbiisi protiv tužilaštva*, predmet br. ICTR-2001-64-A, Drugostepena presuda, 7. jul 2006, par. 31.

²⁶ Odluka u vezi s kvalifikovanošću Ewe Tabeau kao veštaka, 15. oktobar 2008, str. 2-3; Odluka u vezi s kvalifikovanošću veštaka Andrása Riedlmayera, 8. maj 2008, str. 1-2; Odluka u vezi s kvalifikovanošću Reynauda Theunensa kao veštaka, 12. februar 2008, str. 6-8; Odluka u vezi sa kvalifikovanošću veštaka Yvesa Tomića, 15. januar 2008, str. 2-3; Odluka u vezi sa kvalifikovanošću Anthonyja Oberschalla kao veštaka, 30. novembar 2007, str. 2-3.

²⁷ Engleski prevod u biografiji je "Medical doctor (Dr.)".

²⁸ Engleski prevod u biografiji je "Master of Science (Mr.)".

²⁹ Engleski prevod u biografiji je "Doctor scientist (Dr. sci.)".

³⁰ Engleski prevod u biografiji je "Associate Professor".

Prevod

22. Veće konstatuje da je svedok već dao iskaz pred Međunarodnim sudom u svojstvu veštaka tužilaštva.³²

23. Prilikom obelodanjivanja "prvog" izveštaja, optuženi je izjavio: 1) da osporava kvalifikovanost veštaka i relevantnost izveštaja, 2) da osporava izjavu svedoka, i 3) da želi da unakrsno ispita svedoka.³³ Osim toga, optuženi je na pretresu 18. marta 2008. izjavio da taj izveštaj ne smatra izveštajem veštaka.³⁴

24. Odmah nakon obelodanjivanja "novog izveštaja" optuženi je ponovio da to što je dobio ne smatra izveštajem veštaka, pa čak ni izjavom veštaka.³⁵

25. U svetlu prigovora optuženog, Veće smatra da svedok treba da pristupi pred Međunarodni sud kako bi odgovorio na pitanja tužilaštva, optuženog, a eventualno i Veća. Prilikom unakrsnog ispitivanja optuženi će imati priliku da ospori dokaznu vrednost, relevantnost i pouzdanost zaključaka iznetih u Novom izveštaju.

V. DODAVANJE NOVOG IZVEŠTAJA NA SPISAK TUŽILAŠTVA NA OSNOVU PRAVILA 65ter

26. U Zahtevu od 18. septembra 2008. tužilaštvo traži odobrenje da Novi izveštaj doda na svoj spisak na osnovu pravila 65ter.

27. Iako Veće na osnovu svoje mogućnosti procene koja mu u vođenju postupka nužno pripada može da odobri izmenu spiska na osnovu pravila 65ter,³⁶ ono se, da bi prihvatilo zahtev za dodavanje dokumenata na spisak na osnovu pravila 65ter, mora postarati da se poštuju prava

³¹ U biografiji nije naveden datum, ali je na internet stranici Saveta Evrope navedeno da je svedok izabran za člana CPT 1998. na rok od četiri godine.

³² Predmeti br. IT-02-54 (*Milošević*) i IT-95-13 (*Mrkšić i drugi*).

³³ Odgovor, str. 3.

³⁴ Pretres održan 18. marta 2008, T(f) str. 4884.

³⁵ Pretres održan 1. jula 2008, T(f) str. 8837.

³⁶ *Tužilac protiv Vujadina Popovića, Ljubiše Beare, Drage Nikolića, Ljubomira Borovčanina, Radivoja Miletića, Milana Gvere i Vinka Pandurevića*, predmet br. IT-05-88-AR73.1, "Odluka po žalbama na Odluku o prihvatanju materijala u vezi s Borovčaninovim ispitivanjem", 14. decembar 2007, par. 37.

Prevod

optuženog tako što će predloženi dokumenti biti obelodanjeni dovoljno unapred kako optuženom ne bi navedenim dodavanjem bila naneta šteta u pripremi odbrane.³⁷

28. S obzirom da je optuženi primio Novi izveštaj pre više od četiri meseca on neće pretrpeti štetu, pa navedeni dokument može da bude dodat na spisak na osnovu pravila 65ter. Veće stoga odobrava dodavanje Novog izveštaja na spisak na osnovu pravila 65ter.

29. Veće će odluku o uvrštavanju Novog izveštaja u spis doneti u svetlu iskaza svedoka u ovom predmetu.

VI. FORMALNO PRIMANJE NA ZNANJE DOKUMENTARNIH DOKAZA NA OSNOVU PRAVILA 94(B)

1. Argumenti strana u postupku

30. Tužilaštvo na osnovu pravila 94(B) Pravilnika traži prihvatanje Dodataka B i C Zahtevu od 18. septembra 2008, koji sadrže dokazne predmete prihvaćene u predmetima *Milošević* i *Mrkšić*.

31. Tužilaštvo ističe da ti dokazni predmeti ispunjavaju kriterijume prihvatljivosti propisane pravilom 94(B) Pravilnika zbog toga 1) što su prihvaćeni u postupku o kojem "je presuđeno", predmet *Mrkšić*, i u jednom "ranijem" postupku, predmet *Milošević*, 2) što su relevantni i imaju dokaznu vrednost za ovaj predmet.³⁸ Tužilaštvo dodaje da su dokumenti (izveštaji veštaka s priložima, fotografije, identifikacione isprave, izveštaji o obdukciji) relevantni za događaje u Vukovaru i Voćinu koji se navode u Optužnici (4. tačka optužbe, paragrafi 20 i 21 u vezi s Vukovarom).³⁹

32. Na pretresu održanom 4. novembra 2008. činilo se da se optuženi ne protivi prihvatanju svakog dokumenta putem formalnog primanja na znanje, ali je ipak naveo da bi više voleo da se

³⁷ *Tužilac protiv Milana Martića*, predmet br. IT-95-11-PT, Odluka po Zahtevu tužilaštva za izmenu spiska dokaznih predmeta podnetog na osnovu pravila 65ter, 15. decembar 2005, str. 3, i *Tužilac protiv Jadranka Prlića, Brune Stojića, Slobodana Praljka, Milivoja Petkovića, Valentina Čorića i Berislava Pušića*, predmet br. IT-04-74-T, Odluka o spisku dokaznih predmeta, 7. septembar 2007, str. 4.

³⁸ Zahtev od 18. septembra 2008, par. 14.

³⁹ Zahtev od 18. septembra 2008, par. 16-17.

Prevod

zahtev za prihvatanje podnosi u uobičajenoj formi.⁴⁰ Iako je usmeni odgovor optuženog dat nakon roka, Veće ga prihvata imajući u vidu složenost postupka u vezi sa svedokom.

2. Merodavno pravo

33. Pravilom 94(B) Pravilnika propisano je sledeće: "Na zahtev jedne od strana ili *proprio motu* pretresno veće može, nakon što sasluša strane, odlučiti da formalno primi na znanje činjenice o kojima je presuđeno ili dokumentarne dokaze iz drugih postupaka pred Međunarodnim sudom koji se odnose na pitanja koja su sporna u tekućem suđenju."

34. Veće podseća da formalno primanje na znanje predstavlja diskreciono pravo Veća. U svojoj proceni prikladnosti formalnog primanja na znanje, Veće će voditi računa o pravima optuženog i o uštedi sudskih resursa.

3. Diskusija

35. Veće podseća na svoju odluku od 16. juna 2008, u kojoj je navelo:

"[...] čini se da Žalbena veće implicitno naznačava to da se formalno prima na znanje samo to da su dokumenti prihvaćeni od strane nekog drugog veća, što automatski znači da su autentični i pouzdani dokumenti, ali ne i njihov sadržaj.⁴¹ Budući da pravilo 94(B) veću koje razmatra formalno primanje na znanje postavlja obavezu da prethodno proveri da li su dokumenti povezani sa tekućim predmetom, relevantnost dokumenata ne ulazi u predmet formalnog primanja na znanje, nego veće mora da je proveri pre formalnog primanja na znanje. Veće stoga može da formalno primi na znanje samo to da su dokumenti autentični i pouzdani i ništa više. Budući da težina koju valja pripisati svakom od dokumenata ostaje da se utvrdi tek u procesu većanja, formalno primanje na znanje sastoji se samo u potencijalno "ubrizanom" prihvatanju dokumenata tako što jedno veće prima na znanje njihovu autentičnost, uzdajući se u drugo pretresno veće koje ih je već ranije prihvatilo. Uprkos tome, ni Veće u predmetu *Bizimungu* ni Žalbena veće ne kažu ništa o uticaju formalnog

⁴⁰ Vidi pretres održan 4. novembra 2008, T(f) str. 11305:

Optuženi: "I peto, što je najvažnije, ako je reč o dokumentima koja su usvojena u drugim predmetima, onda Tužilaštvo ništa nije koštalo da te dokumente prilagodi ovom predmetu, da im odredi brojeve unutar ovog predmeta i da ih kao takve podnese, a ne da ja istražujem druge predmete."

⁴¹ U Odluci u predmetu *Nikolić*, Žalbena veće ne objašnjava izričito da li se formalno primanje na znanje dokumenata odnosi na njihov sadržaj ili samo na njihovo prihvatanje, ali upućuje na Odluku u predmetu *Bizimungu* MKSR i usvaja njeno tumačenje da nije neophodno da o dokumentima koji se formalno primaju na znanje postoji pravosnažna presuda; naime, u Odluci u predmetu *Bizimungu*, direktna posledica tog tumačenja bilo je formalno primanje na znanje samo postojanja i autentičnosti dokumenata, ali ne i njihovog sadržaja, vidi Odluku u predmetu *Nikolić* par. 45, gde se upućuje na Odluku u predmetu *Bizimungu*, a vidi i Odluku u predmetu *Bizimungu*, par. 44.

Prevod

primanja na znanje dokumenata u slučaju naknadnog prigovora protivničke strane na autentičnost nekog dokumenta prihvaćenog tim putem.^{42,43}

36. Iako tužilaštvo u ovom predmetu ističe da bi prihvatanje u obliku formalnog primanja na znanje doprinelo uštedi sudskih resursa smanjenjem vremena potrebnog za prihvatanje tih dokumenata koji su već prihvaćeni u dva postupka pred Međunarodnim sudom i zato što bi se time omogućilo da se postupak usredsredi na bitna pitanja u vezi s Vukovarom i Voćinom,⁴⁴ Veće nije uvereno da bi zahtev za uvrštavanje u spis putem svedoka suštinski uticao na vreme.

37. Veće stoga odbija formalno primanje na znanje dokumenata navedenih u Dodacima B i C Zahtevu do 18. septembra 2008.

VII. PRIHVATANJE TRANSKRIPATA ISKAZA SVEDOKA I PROPRTNIH DOKAZNIH PREDMETA IZ DRUGIH PREDMETA NA OSNOVU PRAVILA 92ter

1. Argumenti strana u postupku

38. Alternativno, tužilaštvo na osnovu pravila 92ter⁴⁵ traži prihvatanje dodataka B, C, D i E Zahtevu od 13. jula 2006. (transkripti iskaza svedoka iz predmeta *Milošević* i *Mirkšić* i s njima povezani dokazni predmeti).

39. Optuženi se već usprotivio tom zahtevu u svom Odgovoru,⁴⁶ a svoje oštro protivljenje je potvrdio na pretresu 4. novembra 2008.⁴⁷

⁴² Prvostepena veća koja su se izjašnjavala o tom pravilu nakon Odluke u predmetu *Nikolić*, različito su ga tumačila s obzirom na njegove učinke, mada su se sva pozivala na tu odluku, što je samo potvrda problema svojstvenih tom postupku: vidi predmet *Milutinović i drugi*, u kojem Veće kaže da, za razliku od navoda tužioca, dokumenti koji su predmet formalnog primanja na znanje moraju biti korišćeni zbog svog sadržaja, a ne samo zbog svog postojanja i autentičnosti, *Tužilac protiv Milutinovića* i drugih, predmet br. IT-05-87-T, "Odluka po zahtevu tužilaštva za prihvatanje dokumentarnih dokaza", 10. oktobar 2006; to tumačenje sledila su i druga veća: vidi *Tužilac protiv Rasima Delića*, predmet br. IT-04-83-PT, "Odluka po zahtjevu tužilaštva za prihvatanje dokumentarnih dokaza na osnovu pravila 94(B)", 9. jul 2007, str. 4, i *Tužilac protiv Dragomira Miloševića*, predmet br. IT-98-29/1-T, "Odluka po zahtevu tužilaštva za uvršćivanje u spis dokumentarnih dokaza na osnovu pravila 89(C) i pravila 94(B) Pravilnika", 24. januar 2007, str. 3.

⁴³ Odluka po Zahtevima tužilaštva za formalno primanje na znanje dokumenata na osnovu pravila 94(B), 16. jun 2008.

⁴⁴ Vidi Zahtev od 18. septembra 2008, par. 22.

⁴⁵ Vidi objedinjeni zahtev tužilaštva, podnet kao poverljiv i *ex parte* 22. oktobra 2007. na osnovu pravila 92ter i 92quater Pravilnika: original na engleskom naslovljen "Prosecution's Clarification of the Pending Motions for Admission of Statements pursuant to Rules 89(F), 92bis, 92ter and 92quater" /Pojašnjenje tužilaštva u vezi sa zahtevima za prihvatanje izjava na osnovu pravila 89(F), 92bis, 92ter i 92quater koji su još u postupku rešavanja/. Taj zahtev je prvobitno podnet na osnovu pravila 92bis(D) (vidi Zahtev od 13. jula 2006, par. 1 i 4).

⁴⁶ Odgovor, str. 5.

Prevod

2. Merodavno pravo

40. Veće podseća da pravilo 92ter Pravilnika propisuje da pretresno veće može prihvatiti, delomično ili u celosti, pismene izjave ili transkripte svedočenja pod uslovom da su ispunjeni uslovi propisani pravilom 92ter(A) Pravilnika.⁴⁸ Za preostali deo Veće upućuje na svoju Odluku od 7. januara 2008, gde je detaljno izložilo merodavno pravo u vezi s pravilom 92ter Pravilnika.⁴⁹

3. Diskusija

41. S obzirom na to da tužilaštvo nije preciziralo relevantne strane transkripta za ovaj predmet – jer oni obuhvataju i strane koje se ne odnose na događaje iz Vukovara i Voćina – Veće smatra da tužilaštvo nije u dovoljnoj meri pokazalo relevantnost transkripata svedočenja svedoka iz predmeta *Milošević i Mrkšić* za potrebe ovog predmeta.

42. Osim toga, Veće konstatuje da transkripti svedočenja iz predmeta *Milošević i Mrkšić* ukupno sadrže na stotine strana – skoro 300 – i da bi mogli biti prihvaćeni samo ukoliko budu ispunjeni formalni uslovi propisani pravilom 92ter, posebno da postoji potvrda svedoka da pismena izjava ili transkript tačno odražava ono što je on rekao u izjavi i što bi izjavio u slučaju ispitivanja.

43. Veće ističe da prihvatanje transkripata i brojnih s njima povezanih dokaznih predmeta putem postupka predviđenog pravilom 92ter ne bi doprinelo ekspeditivnosti i efikasnosti postupka, zbog čega je to pravilo uneto u Pravilnik.

44. Veće stoga smatra da odobrenje da svedok svedoči pred Većem na osnovu pravila 92ter Pravilnika nije u interesu pravde.

VIII. ZAVRŠNE NAPOMENE

45. Veće još jednom želi da podseti na smernice za izvođenje dokaza i ponašanje strana u postupku koje su navedene u dodatku Nalogu od 15. novembra 2007. (dalje u tekstu: smernice),

⁴⁷ Pretres održan 4. novembra 2008, T(f) str. 11305.

⁴⁸ Da je svedok prisutan u sudnici, da je svedok na raspolaganju za unakrsno ispitivanje i eventualno ispitivanje od strane sudija, kao i dokaz i potvrda sadržaja pismene izjave ili transkripta svedočenja.

⁴⁹ Odluka od 7. januara 2008, par. 22-28.

Prevod

kojim je ono obavestilo strane u postupku da prihvatanje dokumenata treba zatražiti putem svedoka, osim u vanrednim okolnostima, koje treba oceniti od slučaja do slučaja.⁵⁰

46. Veće može samo da ponovi da prednost daje zahtevu za uvrštavanje u spis putem svedoka, tim pre što je tužilaštvo na pretresu 4. novembra 2008. obavestilo Veće da ima nameru da svedoka pozove iduće nedelje.⁵¹ Veće stoga ne smatra da postoje vanredne okolnosti koje bi opravdale prihvatanje dokumenata koji nisu predloženi svedoku.

IX. DISPOZITIV

47. Zbog tih razloga, na osnovu pravila 54, 65ter, 94bis Pravilnika, Veće **DELIMIČNO ODOBRAVA** Zahteve od 13. jula 2006. i 18. septembra 2008.

48. Veće **NALAŽE** sledeće:

- i) da svedok pristupi pred Veće u svojstvu veštaka kako bi ga ispitali strane u postupku, a eventualno i Veće;
- ii) da trajanje glavnog ispitivanja ne bude duže od jednog sata i 30 minuta; i
- iii) da trajanje unakrsnog ispitivanja ne bude duže od jednog sata i 30 minuta.

ODBIJA preostali deo oba Zahteva.

Sastavljeno na engleskom i na francuskom jeziku, pri čemu se merodavnim smatra tekst na francuskom.

/potpis na originalu/

Jean-Claude Antonetti,
predsedavajući

Dana 7. novembra 2008.
U Hagu (Holandija)

[pečat Međunarodnog suda]

⁵⁰ Smernice, Dodatak, par. 1.

⁵¹ Pretres održan 4. novembra 2008, T(f) str. 11304.